Rok II. Żydowska Gazeta Robotnicza. Organ partyi socyalno-demokratycznej. Nr. 41.

די אַדרעסע פֿון דער רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע:
Jüdische Arbeiter Zeitung
Kraków,
Sławkowska 29.
טעלעפֿאָן נומער 624
איינצעלנע נומער 8 העל.

יודישע
אַרבייטער-צייטונג

אָרגאַן פֿון דער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער פּאַרטיי.
ערשיינט יעדען פֿרייטאַג.

אַבאָנאַמענטס־פּרייז:
יעהרליך: 4. קראָנען.
האַלבּיעהרליך: 2. קראָנען.
פֿיערטעליעהרליך: 1. קראָנע.
פּרייז פֿון אַנאָנסען:
פֿיר יעדער שורה פּעטיט אָדער איהר פּלאַטץ 10 העללער.

Kraków, piątek 12 stycznia 1906. נומר 41. קראָקוי, 12 יאַנואַר 1906.

גענאָססען, פֿערשפּרייט די „יודישע אַרבייטער צייטונג"!

דער ציוניסטישער „גרויסער טאָג" אין קראָקוי.

היינטיגען זונטאָג האָבען די ציוניסטען צוזאַמענגערופֿען אין די גרעסערע שטעדט פֿון גאַנץ גאַליציען פֿערזאַמלונגען מיט דער טאָגעסאָרדנונג: דאָס אַלגעמיינע וואַהלרעכט און די יודען. עס האָט געזאָלט אָנגענומען ווערען לויט די ציוניסטישע צייטונגען איבעראַל די זעלבע רעזאָלוציאָן, וואָס פֿאָדערט פֿאַר די יודען נאַציאָנאַלע קוריען. די רעזאָלוציאָנען וועלען אַריבער געשיקט ווערען צום מיניסטער־פּרעזידענט. אונז, געגנער פֿון די נאַציאָנאַלע קוריען, האָבען אין די פֿערזאַמלונגען אינטערעסירט צוויי זאַכען: מיר האָבען פֿאַר אַלעם געוואָלט וויסען ווי די יודישע בורזשואַזיע און קליין בירגער האַלטען צו דער פֿאָדערונג און צווייטענס ווי שטאַרק איז די ווירקונג פֿון דער ציוניסטישער פּאַרטיי. מיר בעזיטצען נאָך נישט קיין בעריכטען פֿון אַלע ציוניסטישע פֿערזאַמלונגען אויף דער פּראָווינץ. מיר וועלען דעריבער נעבען אַ גענויען בעריכט פֿון דער פֿערזאַמלונג אין קראָקוי, וועלכע איז אויסער לעמבערג די גרעסטע יודישע קהילה אין גאַליציען. אין קראָקוי האָבען מיר בעקומען אַניענטפֿער אויף אונזערע ביידע פֿראַגען. אויף דער פֿערזאַמלונג זענען געווען ביז 400 מענשען לויטער אַרבייטער, האַנדעלס געהילפֿע, סטודענטען און „ציוניסטישע קינדער". אויף קנאַפּע 30 טויזענד יודישע איינוואוינער אין קראָקוי איז עס — גאָר נישט. פֿון דער בירגערליכע קלאַסע איז געווען... איין ציוניסט: הערר אַלעקסאַנדראָוויטש און אַ פּאָר דעמאָקראַטען, געגנער פֿון דער נאַציאָנאַלער קוריע. און זאָגאַר פֿון די 400 אַנוועזענדע איז אַנפֿאַנגס דער רוב געווען — סאָציאַליסטישע אַרבייטער: געגנער פֿון דער נאַציאָנאַלער קוריע. אַזוי ענטהוזיאַסטיש האָבען די קראָקויער יודען אָנגענומען די ציוניסטישע מתנה און אַזאַ פּנים האָבען די ציוניסטען אין קראָקוי. ווי עס איז געווען ערגיץ אַנדערש — האָבען מיר שוין געזאָגט — ווייסען מיר נישט. אין קראָקוי אָבער, דוכט זיך, האָבען מיר די ציוניסטען שוין אויף לאַנג פֿערמויערט די מיילער.

אינטערעסאַנט אויף דער פֿערזאַמלונג איז אויך געווען דאָס האַלטען זיך פֿון דעם סעפּעראַטיסטישען פֿיהרער, הערר בראָסס, וועלכער האָט געפֿינען פֿאַר נויטהיג אויף דער פֿערזאַמלונג אָנפֿאַלען אויף אונזערע פּאַרטיי. נור אויסער דעם האָט ער זיך נעדרייט אַהין און אַהער, אַז מען האָט ניט געקענט וויסען וואָס ער וויל. עס איז געווען קענטיג, אַז מען האָט איהם שלעכט איבערזעצט די צוויי זשאַרגאָנישע אַרטיקעל איבער די נאַציאָנאַלע קוריען פֿון דעם „סעפּאַראַטיסטישען טעאָרעטיקער". קלאָרע, דבורים האָט דער פֿאַר געזאָגט דער סעפּאַראַטיסטישער אַרבייטער, הערר פּאַסיער, אַז די יודישער אַרבייטער ווילען בעסער האָבען אין פּאַרלאַמען אַ קריסטליכען סאָצ. דעמאָקראַט איידער אַ יודישען בורזשואַ. ווייטער איז געווען אינטערעסאַנט דער פֿאַקט, אַז די סעפּעראַטיסטען האָבען געקוואָלען, ווען די ציוניסטען האָבען איבערגעריסען געג. מיכלזאָהן און בראָסס. נישט אָפֿט דערלעבט מען אַזאַ נקמה...

*

די פֿערזאַמלונג האָט זיך אָנגעהויבען פֿאַר זיעבען אוהר אבענד. פֿאַרן טויער פֿון האָטעל קליין זענען געשטאַנען טרעגער, וועלכע די ציוניסטען האָבען אויעקגעשטעלט. זיי זאָלען ניט אַריינלאָזען די יונגענדליכע סעפּאַראַטיסטען.

ציוניסטען אָבער האָבען זיי אַריינגעלאָזען אָהן אונטערשיעד פֿון יאָהרען. פֿון וואַגען אונזערער אַ טרעגער האָט אַזאַ אינטעליגענץ, אַז ער קען דערקענען, וועלכער יוגענדליכער איז אַ סעפּעראַטיסט און וועלכער איז אַ ציוניסט — פֿערשטעהען מיר נישט. אַ דאַנק דעם בעפֿעהל האָבען די ציוניסטען געהאַט אין זאַל אַ מעהרהייט און האָבען אויסגעוועהלט זייער פּאָרזיצענדען, דר. הילפֿשטיין. נאָכהער האָט בעקומען דאָס וואָרט דער אַזש פֿון לעמבערג אַראָבגעבראַכטער רעפֿערענט, דר. רייך. נאָך וואָס די ציוניסטען האָבען אַזאַ רעפֿערענט געמוזט אויסשרייבען אַזש פֿון לעמבערג — אסור אויב מיר ווייסען. גערעדט האָט ער פּויליש, גלייך אָבער האָט ער געזאָגט, אַז ער פֿערשטעהט יודיש (העברעאיש צו זשאַרגאָן?). נאָכהער האָט ער גענומען בעווייזען מיט שוואַרץ אויף ווייס, אַז מיר זענען אַ נאַציאָן גלייך מיט אַלע נאַציאָנען און ניט נור אַ גלויבען אָדער ראַסע, ער האָט ציטירט — לאַך ניט לעזער — שפּינאָזאַ, מענדעלזאָהן, אויערבאַך און... אַ פּסוק. ווער עס האָט נאָך געהאַט אָ צווייפֿעל אין דער אַנגעלעגענהייט, וועט שוין איצט נאָך דעם ווי אַזעלכע גדולים האָבען געפּסק'ענט, אויפֿהערען צו צווייפֿלען. ער האָט נאַטירליך גערעדט וועגען די פּאָגראָמען אין רוסלאַנד, כמעט ווי גאָר ניט דערמאָהנט וועגען דער יודישער לאַגע אין גאַליציען און האָט אַם ענדע געשטעלט אַ רעזאָלוציאָן, וועלכע פֿאָדערט די אַנערקענונג פֿון יודען אַלס אַ נאַציאָן און אַ נאַציאָנאַלע קוריע. זאָגאַר אויף די ציוניסטען האָט דער וואַסערדיגער רעפֿעראַט געמאַכט זעהר אַ שלעכטען איינדרוק. איין זאַך איז געווען קלאָר, אַז דער רעפֿערענט איז געקראָכען פֿון דער הויט, מען זאָל פֿאַרגעסען אָן דעם, אַז ער איז אַ ציוניסט.

אין דער דיסקוסיאָן האָט דער ערשטער גערעדט געג. דר. דראָבנער, וועלכער האָט אויסגעוויזען דעם שאַדען פֿון אַזאַ קוריע פֿאַרן יודישען פּראָלעטאַריאַט און די אוננוטציגקייט פֿאַר דער יודישער בורזשואַזיע. נאָך אַ קורצער רעדע פֿון הערר פֿ. וואַשיץ אין זשאַרגאָן האָט בעקומען דאָס וואָרט הערר בראָס, וועלכער האָט ערקלעהרט אין נאָמען פֿון די סעפּראַטיסטען זייער האַלטונג צו דער נאַציאָנאַלע קוריע. ער איז פֿאַר אַ יודישע נאַציאָנאַלע אווטאָנאָמיע, ד. ה. פֿאַר אַ יודישען סעים. וואָרום ער איז אָבער געגען די נאַציאָנאַלע קוריע, וועלכע פֿיהרט דאָך צו דעם סעים, דאָס האָבען מיר נישט געקענט פֿערשטעהן. דער תירוץ, אַז די אַנדערע סאָציאַליסטישע פּאַרטייען פֿאָדערן נאָך איצט ניט קיין נאַציאָנאַלע אווטאָנאָמיע איז אַ ריינער אויסרייד, ווייל די אַלע נאַציאָנען האָבען שוין די אווטאָנאָמיע וויינינגסטענס אויף געוויסע טעריטאָריען; די יודען אָבער האָבען גאָר קיין נאַציאָנאַלע רעכט ניט. מיר זאָגען עס גאַנץ אָפֿען, אַז די ציוניסטען זענען קאָנזעקווענטער פֿאַר די סעפּאַראַטיסטען (נאַטירליך מיינען מיר נור די „טעאָרעטיקער"). אין דער אַנגעלעגענהייט איז נימאַ קיין מיטעל וועג, קיין פּשרה. ענטוועדער אָדער, ענטוועדער מען פֿאָדערט נאַציאָנאַלע קוריען אָדער מען פֿאָדערט גאָר נישט. אַם ענדע האָט זיך הערר בראָסס אַ וואָרף געטהון אויף אונזער פּאַרטיי. דער „קוריער צאָדזיענני", דער צענטראַל אָרגאַן פֿון פּ. פּ. ס. אין רוסיש פּוילען פֿאָדערט זשאַרגאָנישע שוהלען פֿאַר די יודען. צו וועט איהר — האָט ער אויסגעשריען — זיך וואַגען אָנרופֿען זיי "סעפּאַראַטיסטען" אַזוי ווי איהר רופֿט אונז.

דאָס וואָרט בעקומט געג. מיכלזאָהן. ער ענטפֿערט פֿאַר אַלעם דעם

און ער זעלבסט, דער גלויבענס־וועכטער,
טאַנצט אין כהן־גדול׳ס ראָק,
ווי אַ באָק —
סויקענקלעפּ און גרויס געלעכטער!

ד. פּינסקי.

פּאָפּולערע וויסענשאַפט.

סאָציאַליסטישע לעבער אין קאַפּיטאַליסטי׳שער קעז.

דער גרויסער אַמעריקאַנער ליץ מאַרק טווין זאָגט ערגעץ, אַז אין שווייצער קעז איז די האַרטע אַפּילו געמאַכט נאָר פֿון אַמעריקאַנער מילך, נאָר די לעכער זענען געבראַכט פֿון דער שווייץ. אַזוי ווי די לעכער זענען גרעסער ווי די האַרטע, איז עס שווייצער־קעז.

עס זענען פֿאַראַן אַזעלכע געלעכערטע קעפּ, וואָס קענען בשום אופן אַליץ ניט בעגרייפֿען, פֿאַר וואָס קען מען ניט יוצא זיין מיט אַ מין סאָציאַליסטישען שווייצער קעז, אַזוינעם, — דאָס הייסט, אַ מין סאָציאַליזמוס, וואָס זיין שטאָף זאָל זיין געמאַכט פֿון וואָס איהר ווילט נאָר אַליין, אַבי די לעכער זאָלען נאָר זיין סאָציאַליזמוס.

דאָס זענען די „פֿרייע“ נשמות, וועלכע קענען ניט אַריבערטראָגען קיין פֿעראייניגטע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי, ווייל אין איהר מוזען אַלע געהן איין וועג און יעדער קען זיך ניט געהן „פֿריי“ ווי זיין משוגענער קאָפּ האָט חשק. אָט דיזע שרייען אַליץ, אַז מען דאַרף ניט קיין סאָציאַליזמוס געמאַכט פֿון האַרטען שטאָף, מען דאַרף נאָר סאָציאַליסטישע פּאַרטיי, מען דאַרף נאָר „סאָציאַליסטישע טענדענצען פֿון דער צייט“, אַלזאָ סאָציאַליסטישע לעכער אין קאַפּיטאַליסטישע קעז; איז דאָס ביי זיי „סאָציאַליסטישע“ קעז.

צוויי טענות האָבען זיי: ערשטענס, אַז קאַפּיטאַליסטישע קעז האָט היינט אויך גענוג סאָציאַליסטישע לעכער אין זיך: „די לופֿט איז פֿול מיט סאָציאַליזמוס היינט“; זעהט מען דען ניט, ווי די אַלטע פּאַרטייען קומען אַליץ מעהר און מעהר צו „סאָציאַליסטישע“ זאַכען, ווי קהל׳ישע גאַז, שטאָדטישע טראַמווייען און נאָך אַזעלכעס. וואָס זשע טויג אייך אַ סאָציאַליסטישע פּאַרטיי־„מאַשין“? אַבי סאָציאַליסטישע געדאַנקען פֿערשפּרייטען זיך. צווייטענס, טענה׳ען זיי, אַז אַ פּאַרטיי־„מאַשין“ איז נאָר גאָט ווייסט ס׳אַרא מחבל.

לאָמיר היינט קודם כל בעהאַנדלען דעם ערשטען פּונקט:

* * *

דער „סאָציאַליזמוס“ מיט וועלכען „די לופֿט איז כלומרשט פֿול“ ביי די קאַפּיטאַליסטען, איז פּונקט אַזוי סאָציאַליזמוס, ווי די שווייצער לעכער זענען „שווייצער־קעז“! לופֿט איז עס טאַקי נאָר, ווייטער ניט!

דאָס האָבען די פּאַרציימיגע סאָציאַליסטישע בעלי חלומות אַזוי זיך איינגערעדט, אַז דער סאָציאַליסטישער „געדאַנק אין דער לופֿטען“ וועט שוין די וועלט בעפֿרייען. דער עיקר אָבער פֿון דעם היינטיגען וויסענשאַפֿטליכען סאָציאַליזמוס איז די איבערצייגונג, אַז געדאַנקען אָהן אַ מאַכט ארום זיי זענען — לעכער אָהן קעז.

דאָס איז אַפּילו וואו עס זענען טאַקי דאָ די עכטע געדאַנקען וואָס מען מיינט. אָט נעהמט פֿאַר אַ ביישפּיעל דעם עיקר געדאַנק פֿון די אַמעריקאַנער רעפּובליק, אַז קיין רעגיערונג האָט ניט קיין רעכט צו בעהערשען אַ פֿאָלק איבער געוואַלט. נו, אין די פֿיליפּינען איז די רעגיערונג טאַקי אַמעריקאַנער קעז, מיט וואָס? מיט דעם וואָס איהרע לעכער זענען אימפּאָרטירט פֿון אַמעריקאַ, איהר שטאָף אָבער איז עכט אַזיאַטישער דעספּאָטיזמוס! וואָס העלפֿט עס די פֿיליפּינער, וואָס אין זייער „לופֿט“ בלאָזט דער „געדאַנק“ פֿון די אַמעריקאַנער פֿרייהייט און פֿלאַטערט אין די פּאַלטען פֿון איהר פֿאָהן? אַז זיי האָבען ניט קיין מאַכט צו וועהרען זיך מיט געוואַלד, קענען זיי זיך נאָר בעטמאַקעווען מיט די געשמאַקע אימפּאָרטירטע לעכער פֿון די אַמעריקאַנער פֿרייהייט און ווייטער שלינגען אַזיאַטישען קעז פֿון דעספּאָטיזמוס.

דאָס איז אַפּילו מיט אַ׳ן עכטען גוטען געדאַנק אין דער לופֿטען, לאָמיר אָבער נאָר זעהען, וואו זעהט מען דאָס היינט סאָציאַליסטישע געדאַנקען אין די קאַפּיטאַליסטישע לופֿט? בכן, ווייל מען זעהט קאַפּיטאַליסטישע פּאַרטייען רעדען פֿון איינפֿיהרען שטאָדטישע גאַז, קהל׳ישע טראַמווייען, און נאָך אַזעלכע גליקען, הייסט דאָס אָבער טאַקע געדאַנקען אויפֿען סאָציאַליסטישען וועג? גערעדט פֿון וועג הייסט דאָס!

ערשטענס, אַפּילו פֿון דיזע פּלענער רעדט מען אויך נאָר טאַקי דורך דעם דרוק פֿון די סאָציאַליסטישע פּאַרטיי־„מאַשין“, וואָס ווערט אַליץ מעכטיגער.

צווייטענס — הערט אַ שפּיציגע חכמה: היות אַזוי ווי מען זעהט ווי

— גוט, גוט... איך האָב איהם געוואָלט פֿיהרען אויף אַ שטעלע. נאָר אַ ער האָט אַנדערס וואו איז בעסער...

— פֿון וואַנען ווייסט איהר אַז דאָרטען איז בעסער?

— ניין, איך מיין ניט אַ בעסערע, — האָט יאַנקעל געוואָלט זיך אָבשטעלענדיג — נאָר איך האָב ניט געוואָלט, אַז בערנשטיין זאָל שוין היינט קריגען איין אַנדער ארבייטער... נעכטין איז יענער געשטאָרבען און איהם היינט אַליין ברענגען... און נאָך אַזאַ גוטען, אַז איהם זאָל פֿרעהען דער בייט...

— פֿון וואָס איז יענער געשטאָרבען?

— פֿון וואָס איז אייער מאַן געשטאָרבען? איר זאָלט פֿרעגען, מומיניע, אַזאַ נאַרעשע קשיא! — האָט ער געפֿרעגט ביטער — געשלונגען די בליי, געקראַגען שווינדזוכט, אויסגעשפּיגען און געשטאָרבען...

עס האָבען זיך דערהערט נחמן׳ס טריט און זיי זענען אַנטשווינען געוואָרען. פֿריידע איז געשטאַנען אין מיטען צימער, ווי צומישט און יאַנקעל איז געגאַנגע צום טיהר.

נחמן איז אַריין, שאָקלענדיג זיך, מיט אַ מאָדנעם טרויער אויפֿ׳ן געזיכט ער האָט אַ מעכאַנישען קוק געטאָהן אויף די מוטער און זיך געווענדעט צו יאַנקלען

— ווייסט איך האָב יך שוין פֿאַדרונגען וואו, נאָר...— האָט ער ניט פֿערענדיגט.

— האַ, דאַ אַראָפּ גאָס?.. אין ווייסען מויער? ביי בערנשטיינען? נו, נו, ברודער איך פֿערשטעה שוין, וואָס אין דיין האַרצען טהוט זיך...

גרויסע טרעהרען האָבען גערונען פֿון די מוטערס אויגען, אַ שטאַרקער האַרצקלאַפּונג האָט זיך געהערט פֿון נחמן׳ען און איין אומרוהיגער געפֿיהל האָט אַרויסגעגעבען יאַנקלען. אַ פּאָר סעקונדען האָבען אַלע געשוויגען און יאַנקעל האָט דערנאָך אויסגעשריען:

פֿאַרט מיט די געווייגען! האַ, מיט אונז וועט זיין בעסער? היינט, מאָרגע אַליץ איין שוואַרץ יאָהר...

— עס איז גלאַט פּריקרע... האָט נחמן שטיל געזאָגט.

יאַנקעל האָט אַזוי ווי זיך אַנגעטאָהן אַ כח איז צוגעגאַנגען צו נחמן׳ען, איהם אויפֿגעהויבען פֿאַר׳ן גאָז און פֿרעהליך געזאָגט!

— שמעק ניט מיט איהם קיין מוידטע! האַלט איהם העכער... דיר וועט זיין פֿרעהליך ביי בערנשטיינען — דאָרטען אַרבייט מיין באַשקע אויך. דו וועסט לעבען מיט איהר גוט; דו וועסט זיך אַנגעהמען פֿאַר איהר ווען דער בעל־הבית.. גור זי קען שוין אַליין איהר שטעדטיל ביישטעהן, האָטש וואָס זי איז איין מיידעל אינ׳ם גאַנצען דרוק.. אָי, ניט זי אַוועק אַ פּאַרציע... היינט זינגט זי פֿיין — מיר אַפּילו נעמט אויך אַן ביי׳ם האַרצען... וועה, פֿערקריך נאָר ניט מיט איהר צו וויים... וואָס וייט איהר, מומינקע, אַזוי אומעטהיג? בעגראָבען אַ מאַן מיט קינדער און נאָך ניט צו געוואוינט!.. דו, נחמן׳קע, דאַרפֿסט בענעטצען דיין שמחה!.. דערווייליע אַ גוטען טאָג — מען דאַרף געהן צו דער אַרבייט...

— אַ, יאַנקעל, בינסט דו אַ גוטער ברודער! — האָט נחמן פֿערצווייפֿעלט אויסגערופֿען; ער איז צו געגאַנגען צו די מוטער, איהר אַ קוש געטהון אין האַנד און אייז גלייך מיט יאַנקלען אַוועק...

פֿריידע איז געבליבען אַליין. זי האָט פֿערשטאַנען, אַז ווי זענען אַוועק מאַכען אַ שנאַפּס, נאָר איהר האָט זיך גערוכט, אַז זי איז אַליין שכור און אַז איהר ווילט זיך נאָך טרינקען...

ווילנא. אוריה קאַצענעלענבויגען.

הערר בראָס. אין רוסיש פוילען, ספעציעל אין ליטא פאָדערן די יודישע ארבייטער זשאַרנאָנישע שוהלען, דעריבער האָט די פוילישע סאָציאַליסטישע פאַרטיי עס אריינגעשטעלט אין איהר פראָגראַם. צו איהר פאָדערט זשאַרגאָנישע שוהלען? אויף דעם סעפּאַראַטיסטישען קאָנגרעס האָבען זיך אויסער דעם יוגענדליכען ארבייטער דעמביטצער און אַקאַדעמיקער מאנדעל אלע אויסגעשפּראָכען געגען אַזעלכע שוהלען. ווען דאָס יודישע פּראָלעטאַריאַט אין גאַליציען וואָלט ווירקליך פאָדערן זשארגאָנישע שוהלען וואָלט אונזער פאַרטיי, אלס די רעפּרעזענטאַנטין פון דעם פּראָלעטאַריאַט עס פאָדערן. דער אויסרייד, אַז קיין סאָציאַליסטישע פאַרטיי פאָדערט נישט איצט קיין נאַציאָנאַלע שוהלען איז לעכערליך, ווייל די אַלע נאַציאָנען פון די פאַרטייען האָבען אַזעלכע שוהלען. אייך רופען מיר סעפּאַראַטיסטען ניט דערפאַר ווייל איהר זענט יודען. יודען זענען מיר אויך, נור ווייל איהר ווילט אַ בעזונדערע אָרגאַניזאַציאָן. נאַכהער ווענדעט ער זיך צו די ציוניסטען. וואו זענען די סוחרים און קליין בירגער? זיי אינטערעסירט די פראַגע געווים ניט ווייניגער פאַר אונז. זיי זענען ניט געקומען אהער ווייל זיי האָבען צו אייך, ציוניסטען, קיין צוטרוי נישט. און מיט רעכט. מיט עטליכע חדשים צוריק האָט איהר אויף פערזאַמלונגען געזאָגט, אַז איידאַפּאַ איז פיר יודען נור אַ אכסניה און איצט קומט איהר מיט אַ מאָל און ווילט בויען געביידען אויף הונדערטער יאָהרען. ווען דאָס יודישע פאָלק וואָלט אייך נאָכגעגאַנגען, וואָלט עס איצט נאָך אַזאַ שפּרונג געבראָכען הענד און פיס. איהר ווייסט דאָך אפילו נאָך נישט וועלכע שפּראַך וועט זיין די יודיש־נאַציאָנאַלע: פוילישֿ: די שפּראַך פון די גאַליציאַנער ציוניסטען, העברעאיש; די שפּראַך פון די בטלנים אָדער זשאַרגאָן: די שפּראַך פון יודישען פאָלק. אונטער אייער קלינגענדען שלאַגוואָרט ליעגט קיין שום קאָנקרעטע פאָדערונג. ביק, קאָלישער, און ז. וו. פיהרען אַ שענדליכע אָבער רעאַלע פּאָליטיק. דעריבער האָבען זיי און וועלען האָבען מעהר הצלחה אין זייער אַגיטאַציאָן פון אייך.

די ציוניסטען האָבען ווי געוועהנליך וואָס אַ ווייַלע איבערגעריסען דעם געג. מיכלזאָהן. זאָגאַר דער פאָרזיטצענדער האָט ניט געקענט איינזיצען רוהיג און געשריפט פון פּרעזידענטען טישעל פּאָלעמיזירען מיט איהם. אונזערע גענאָסען האָבען געגען דעם ענטשיעדען פּראָטעסטירט.

דער סעפּאַראַטיסטישער ארבייטער פּאַסיער האָט ערקלעהרט, אַז די יודישע ארבייטער ווילען בעסער אויסוועהלען אַ קריסטליכען סאַץ. דעמאָקראַט ווי אַ יודישען פאַבריקאַנט. נאַכהער האָט גערעדט געג. א. גראַסס, וועמען די ציוניסטען האָבען ווידער כסדר געשטערט. ער האָט געמאַכט אויפמערקזאַם אויף די בעזונדערע בעדינגונגען צווישען די יודען אין ליטא און גאַליציען.

דער רעפערענט האָט אין זיין שלוס רעדע זיך געוואָלט ארויסדרעהען מיט וויטצען, וועלכע ער האָט אָבער, ווי עס זעהט אויס, געלאָזען אין לעמבערג.

נאַכהער האָט מען געשטימט איבער די רעזאָלוציאָן. הונדערט און זיבעציג הענט מיט הענטליך האָבען זיך אויפגעהויבען פאַר די רעזאָלוציאָן און הונדערט און צוואַנציג געגען. אַזויערנאָך האָט מען אין קראַקוי בעשלאָסען די יודישע אויטאָנאָמיע. דערמיט האָט זייך ביי אונז געענדיגט דער ציוניסטישער „גרויסער טאָג“.

מ. מיכליאָהן.

דער עגל הזהב.

(נאָך׳ היינע).

פלייטען, שופרות, פויקען, פיעדעל,
שפּיעלען צו צום אָבנאָטט־ליעדעל;
און עס טאַנצען יעקב׳ס טעכטער
אום דעם עגל רום־אונד־רום —
בים־באַם־בום —
פויקענקלעפּ און גרויס געלעכטער!

ס׳קלייד פערקאַשערט ביז די לענד,
האַלטענדיג זיך פאַר די הענד,
עדלע בתולות — יחוס עכטער —
פליהען ווי אַ שטאַרקער ווינד
אום דאָס רינד —
פויקענקלעפּ און גרויס געלעכטער!

אהרן זעלבסט ווערט נאָר אין גאַנצען
שטאַרק פערחאַפּט פון׳ם ווילדען טאַנצען.

פעליעטאָן.

ooooo

דער ליידיג געהער.

(ענדע).

ד אַ לאַנגע, שווערע דריי חדשים׳דיגע ליידיג־געהן מיט אַלע זיינע וויסטע טעג און לאַנגע אומרוהיגע נעכט האָט נחמן׳ען, יעצט מיטאַג צייט, זיינער אַ בעקאַנטער בחור אויף אַ דרוקער אוועקגערופען זיך פערדינגען אין אַ דרוק. זיין בעקאַנטער האָט אָבגעשפּאַרט פון׳ם מיטאָג שטונדע און געפיהרט נחמן־׳ן אויף אַ שטעלע. —

ד׳ מוטער האָט וואָרים געדאַנקט נחמן׳ס חבר אָבער זי האָט אַזוי ווי מורא געהאַט איהם אוועקצולאָזען פון זיך. איהר האָט געשטאָכען דער געדאַנק, אַז ער וועט פאַר איהר האָרעווען.

נחמן האָט פערשטאַנען איהרע געדאַנקען, איז צוגעגאַנגען צו איהר, איהר געדריקט די הענד און געזאָגט:

— אָט וועל איך שוין אויך אַרבייטען אין די אַרבייט וועט ביי אונז זיין צעטהיילט. דו וועסט אַרבייטען אין שטוב און איך אין דרוק... אַז די אַרבייט איז צעטהיילט טהוט מען מעהר אויף — די אַרבייט ווערט פּראָדוקטיווער... מיר וועלען האָבען, קען זיין, אַלע טאָג צו הייצען דעם אויווען און צו קאָכען אַ פליישיגען מיטאָג...

די מוטער האָט איהם בעגלייט ביז׳ טיהר און שטיל געזאָגט:

— זיי נור געזונד...

נחמן איז אוועק און זי האָט זיך הויך פערגאַנדערגעוויינט. זי האָט בעוויינט איהר זוהן נאָך שטאַרקער, ווי מיט איינינע יאָהר צוריק איהר מאַן. דאַן האָט זי געוויינט, אַז נור איהר טרעפט אַזאַ אומגליק, און אַז איהר בלייבט אַ קינד, אָבער יעצט, יעצט האָט זי געגאָסען טרעהרען פאַר די גאַנצע וועלט, פאַר גאַנצע דורות... די לעצטע 3 חדשים האָבען גוט געגעבען צו וויסען, וואָס ס׳הייסט זיך פערדינגען. זי האָט דערזעהן מיט די אויסגעוויינטע אויגען אַ גאַנצע וועלט פול מיט צרות און אומגליקען, אומהערליכקייט און שלעכטיגקייט, געבאָרענע קראַנקהייטען און פריה־צייטיגע טויטען...

די אָריסע פרוי האָט געוויינט אין איהר ענגען, וויסטען קאַמעריל פאַר די וויסטקייט פון דער גאַנצער וועלט; עס האָט זיך ביי איהר צוצאַפּעלט אַ פריש־אויפגעחאַפּטע הארץ, וואָס האָט פּראָטעסטירט מיט אַלע געפיהלען קעגען די גאַנצע אָריגקייט און קנעכטשאַפט!..

אין דער צייט פון איהר וויינען איז אנגעקומען נחמן׳ס נאָך אַ בעקאַנטער פון אַ יאָהר 38 — יאַנקעל דער שניידער. ער האָט געאַרבייט ביי איין אַנדערע און געלעבט זעהר אָרים, נאָר דערפאַר איז ער געווען זעהר אַ פרעהליכער פריידע פלעגט איהם שטענדיג רופען פרעהליכער קבצן, נאָר די לעצטע צייט האָט זי איהם גענומען רופען אומגליקליכער מענש. יאַנקעל איז ניט געווען צופרידען מיט׳ן נייעם נאָמען, מיט וועלכען זי האָט איהם געקרוינט...

דערזעהענדיג יאַנקלען האָט זי בעהאַלטען דעם פּנים כדי ער זאָל ניט בעמערקען איהר וויינען. זי האָט מורא געהאַט טאָמער וועט ער לאַכען פון איהר.

ער האָט איהר געגעבען די הענד און געפרעגט, וואו נחמן איז.

און ווען ער האָט זיך דערוואוסט, אַז מען האָט נחמן׳ען אוועקגעפיהרט אין אַ דרוק האָט ער גענומען שפּרינגען פון שמחה.

דעריבער די אָרגאַניזירונג פֿון „די אַרבייטער קלאַסע — די „פּאַרטי־מאַשין“ — און ווער עס וויל סאָציאַליזמוס אָהן דעם, דער וויל טאַקי נאָר די לעכער אָהן דעם קעז.

ווענען דעם צווייטען פּונקט אַן אַנדערס מאָהל.

ב. פֿייגענבוים.

פֿון פּראָווינץ.

סטריא אַם 8/1 1906.

אַ בעריכט פֿון די סטריער יודען שרייער, אָדער אונבערופֿענע פֿער־טרעטער פֿונ׳ם יודישען־פּראָלעטאַריאַט.

זאָנטאַג אַם 7 ד"מ האָט ביי אונז אין סטריא שטאַטגעפֿינדען אַ יודישע פֿאָלקספֿערזאַמלונג איינבערופֿען פֿון איינינע ציוניסטען יונגליך. און צוו. פֿון די יעניגע וועלכע האָבען אים 28 נאָוועמבער אַניטירט נעגען דעם מאַסענסט־ייק און האָבען זיך ערקלערט נעגען דאָס אַלגעמיינע וואַהלרעכט. היינט ווי זיי האָבען געזעהען, אַז מיר האָבען אָהן זיי אויך געקענט די דעמאָנסטראַציאָן פֿיהרען, און מיר האָבען זוי גוט ווי זיכער געזיעגט, האָבען זיי אָן צוטאַנצען אויף דער חתונה, אָבער אונגעבעטען אַ גאַנצער מחותן צו ווערען זיין פּאַסט אייך נישט, בכן מוז מען עפּיס אויפֿטהון, און צוו. מאַכען אַ יודישע פֿערזאַמלונג און פֿערלאַנגען אים נאָמען פֿון גאַנצען יודישע פֿאָלק איין יודען קוריע, בעפֿאָר אָבער דיעזע פֿאָלקס פֿערזאַמלונג האָבען זיי איינבע־ופֿען איינע פֿערטרויליכען פֿערזאַמלונג דאַרונטער איינינע דאָקטאָרים, וועלכע וועקסלען איהרע פֿאַרבען יעדען טאָג אום אויסצוקלערען איינע דעראַרטינע רעזאָלוציאָן. אַ יודישען אַרבייטער האָבען זיי נישט געוואָלט לאַדען, נאַטירליך עס האָט זיי נישט געפּאַסט מיט אַרבייטער אין איינעם צו זיטצען, דאַן קומען זיי זיך צוזאַמען אויף די פֿאָלקספֿערזאַמלונג נעגען 100 יונגליך אין נעגען אַ הונדערט מיידליך. כּ'לעבען עס איז דאָרט צופֿעליג נעווען מוזיק ווייל מ'האָט געזאָלט שפּיעלען טעאַטער. עס וואָלט זיך געווען געפּאַסט אויפֿצופֿיהרען קאַדריל... און אַפּאָר אַלטע יודען מיט אַלטע ווייבער וועלכע זענען נעוועגליך מיטגעגאַנגען אַלס בעגלייטער כנהוג.

אַצינד טרעט אויף אַלס הויפּטרעפֿערענט ד"ר וואָרצעל וועלכער האָב אָנגעפֿאַנגען צו זינגען זיין טעגליכען איכה. און אויפֿס ענדע האָט ער פֿאָר־געלעזען די רעזאָלוציאָן וועלכע האָט געלויטעט, אַז דאָס גאַנצע יודישע פֿאָלק אין סטריא פֿערלאַנגט אַ יודען קוריע מיט בעגרינדונג דאָס 80% פֿונם יודישען פֿאָלק שטעהען רעכטלאָז אין די יודישע אַרבייטער קענען אַנדערש ניט געהאָלפֿען ווערען נור אונטער אַזאַ מין וואַהל סיסטעם. אַלס צווייטער רעדנער פֿונגירטע ד"ר טייטעלבוים וועלכער האָט אַנגעגריפֿען אונזערע גענאָסען בכלל און גענאָסען דאַשינסקי בפֿרט דאַפֿיר, ווייל מיר ווילען זיך נישט בעקענען אַלס זעלבסטשטענדינע נאַציאָן. דיעזע פּראָוואָקאַציאָן פֿון ה"ר טייטעלבוים האָט פֿעראַנלאַסט אונזערע גענאָסען דאָס וואָרט צו ערגרייפֿען אין פּראָטעסטירען נעגען אַזאַ פֿאָרגעהען. אַס ערשטען האָט אויף געטרעטען גענ. האָרשאָווסקי און האָט פּראָטעסטירט דעגעגען דאָס זיי רעדען אים נאָמען פֿון יודישען פּראָלעטאַריאַט, ווייל זיי האָבען דעם יודישען אַרבייטער נישט צוגעלאָזען צום פֿערפֿאַסען די רעזאָלוציאָן. ער האָט נאָך געוואָלט ווייטער אָבענפֿערן ה"ר טייטעלבוים אויף זיין אַנגריף, אָבער די פּאָר ציוניסטישע מאַנץ־יונגליך האָבען אָנגעהויבען צו לאַרמען, גענ. האָרשאָווסקי האָט אויפֿגעהערט ווייטער מיט זיי צו רעדען, ווייל ער האָט געזעהען, אַז עס איז נישט דאָ מיט וועמען, אַלס צווייטער האָט ערגריפֿען גענ. ברוידע דאָס וואָרט. ער האָט זיי קלאָר און קליפּ בעוויעזען, אַז דאָס יודישע פּראָלעטאַריאַט האָט נישט קיין אינטרעסע מיט נאַציאָנאַלע פֿראַזען זאַנדערן פֿיעל מעהר איז די יודישע אַרבייטער געלעגען צו וועהלען נאָר זאָלכע אָבגעאָרדנעטע, וועלכע זאָלען פֿערטרעטען דאָס אַלגעמיינע פּראָלעטאַריאַט און האָט אויך דעראַרטינע רעזאָלוציאָן געפֿאַסט. אַלס דריטער האָט אויפֿגעטרעטען גענ. עהרעמאַן, וועלכער האָט זיי בעוויעזען, אַז די עטליכע ציוניסטישע יונגליך מיט די מיידליך זענען נישט בערעכטיגט צו רעדען אים נאָמען פֿון יודישען פֿאָלק ווייל דאָס יודישע פּראָלעטאַריאַט וועלכעס צעהלט ווי ה"ר ד"ר וואָרצעל אַלס הויפּט רעפֿערענט האָט זעלבסט בעהויפּטעט 80 0/0 פֿון יודישען פֿאָלק איז ניט איינפֿערשטאַנדען מיט דיעזער רעזאָלוציאָן. דאַן איז איבערהויפּט נאָך קהל אַלס יודישער פּרעזענטאַנץ בערעכטיגט דאָס אום נאָמען פֿון יודישען פֿאָלק צו פֿערלאַנגען און האָט דאַהער פֿאָלגענדע רעזאָלוציאָן געשטעלט. דאָס איינינע ציוניסטען פֿיהרער פֿאָדערן קהל אויף אַ יודען קוריע צו פֿערלאַנגען. די רעזאָליציאָן פֿון גענ. עהרעמאַן האָט אַנגע־מאַכט אַ חלוקי דעות צווישען דעם פּרעזידיום. דער ערשטער פֿאָרזיטצענדע איינינט זיך מיט דעם ערשטען פֿאַל דיעזער רעזאָלוציאָן אַז איינענע ציוניס־טען פֿערלאַנגען דאָס יודישע קוריע וועהרענד פֿיר די וואָרטען פֿאָדער׳ן קולטוס אויף זאָגט ער נאָר די ווערטער אין זאָ ווייטער. וועהרענד דער צווייטער פֿאָרזיטצענדע איינינט זיך מיט צווייטען פֿאַל אויפֿצופֿאָרערן קול־טוס אָבער אים נאָמען פֿון גאַנצע יודישע פֿאָלק נישט נור אום איינינע ציוניסטען, עס איז דאַהער געוואָרען אַ געטימעל, אַ געשריי: דאָס פּרעזידיום אויף די בינהנע די יונגליך אין זאַל. געשטימט איז געוואָרען פּראָ, און קאָנטראַ קיין איינציגע האָט נישט געוויסט איבער וועלכע רעזאָלוציאָן פֿון אַלע אָב־געשטימט געוואָרען איז. ווייל דער לאַרם וואַר אונגעהויער אונזערע גענאָסען האָבען פֿערטויבט מיט די „רויטע פֿאַנע“ דעם „עוד לא אבדה“ און אַזוי אי מען זיך פֿון דער פֿערזאַמלונג צונאַנגען.

דאַנק דער גענ. פֿ־ל. ראָזענבאַק אויס פּשעמישל איז דאָ אין פֿעריינע זניטש איינע פֿערטרויליכע פֿערזאַמלונג אָבגעהאַלטען געוואָרען טראָטץ דער קאָנטראַ אַגיטאַציאָן פֿון איינינע ציוניסטקעס און טראָץ דער ציוניסט. פֿ־ווי פֿונם ציוניסטישען דאַמען פֿעריין „אָנניסקאָ“ האָט דענונצירט אויף די פּאָליציי וועלכע האָט זי אויסגעלאַכט און פֿערראַטהען. די פֿערזאַמלונג איז געווען צאַהלרייך בעזוכט. רעפֿערירט האָט גענומען פֿ־ל. ראָזענבאַק אויס פּשעמיש, וועלבע האָט ערקלערט די נייטיגקייט פֿון פֿרויען אָרגאַניזאַציאָן, גלייכצייטיג האָט זי בעוויזען ווי צוועקלאָז די ציוניסטישע דאַמען פֿעריינע זינד. די רעדע פֿון דער גענאָסען פֿרל: ראָזענבאַק האָט זאַ געווירקט אויף די פֿערזאַמעלטע, דאָס די האָבען איינע רעזאָלוציאָן געפֿאַסט צו וועהלען איין קאָמיטע, אויס 9 מערכען, וועלכע האָבען זיך צו אינטערעסען איינען אַרבייטערינען פֿעריין צו פֿאַרלעגען דאַנק דעם פֿרל: זילבער, פֿרל: שוואַרצוואַלד און נאָך אַנדערע אַנשטענדינע פֿרל: וועלכע האָבען שטאַרק אַגיטירט איז דיעזער פֿעריין שוין אַנגעלענט עס איז צו האָפֿען, אַז אַלע אַרבייטערינען אין סטרי ווערען איינזעהן ווי נייטיג דיזער פֿעריין איז פֿיר זיי און ווערען אַלע דעם פֿעריינע בייטרעטען.

י. ר.

פּאַדוואַלאָטשיסק 8 יענער 1906.

שבת דען 30־טען דעצעמבער 1905 איז ביי אונז אָבגעהאַלטען גע־וואָרען אַ פֿערזאַמלונג אויף וועלכער עס האָט רעפֿערירט גענאָסע קאָבאַק. ער האָט אָנגעוויזען אויף דעם איצטיגען היסטאָרישען מאָמענט וואָס מיר לעבען דורך אין עסט־ייך. קעמפֿענדיג פֿאַר דעם אַלגעמיינעם און גלייכען וואַהלרעכט און האָט אויפֿגעוויזען ווי אונניצליך עס וואָלט געווען די נאַציאָ־נאַלע קוריע, וואָס די ציוניסטען אַלע סאָרטען ווילען בעקומען פֿיר יודען; אַז נישט נאָר עס וואָלט גאָר נישט פֿערבעסערט נאָר זעהר אַ גרויסען שאָדען געבראַכט דעם יודישען פּראָלעטאַריאַט. עס פֿאַרשטעהט זיך, אַז אַלע יודישע גענאָסען האָבען פּראָטעסטירט נעגען דעם וואונש פֿון די ציוניסטען אדער בעסער געזאָגט: דעמאָנאַגען.

שבת דעם 6־טען ד. מ. איז אויך אָבגעהאַלטען אַ פֿערזאַמלונג, אויף וועלכער עס האָט רעפֿערירט גענאָסע קאַרקעס פֿון לעמבערג. און דער דיס־קאַסיאָן האָט זיך בעטיילינט אַ פּועלי ציוניסט. נאָך דער אַנטוואָרט פֿון גע־נאָסע קאַרקעס האָט ער אַליין נישט געוואוסט וואָס ער האָט צו טהון.

שוין אַ יאָהר איז אַוועק אַז עס עקסיסטירט ביי אונז אַנ׳אַרבייטער בעוועגונג אַ דאַנק דער ענערגיע פֿון אונזערע גענאָסען. נישט קוקענדיג אויף די שיקאַנעס זייטענס דער זשאַנדאַרמאַריע וואָס די ציוניסטישע שפּיצעל האָבען אַנגעפֿיהרט, האָט אונזער פֿעריין גרויסע פֿאָרטשריטע געמאַכט. כדי אונזערע ציוניסטען זאָלען האָבען אַנגעניען סטאַטיסטיק פֿון זייער טעטינקייט, וועל איך בעטען אַ שטיקעל פּלאַטץ אין אונזער פּאַרטיי־צייטונג אויף אַ רעכנונג וויפֿיעל עס האָט אויסגעמאַכט די שטראַפֿען דאַרך דעם יאָהר דורך די דענאַציאַציעס פֿון אונזערע ציוניסטען:

גענאָסע	אפֿרים פּלאַקס	24	טאָגע האַרעשט
„	גאָלדשטיין פֿון טאַרנאָפּאָל	30	„ „
„	קיוועטין	07	„ „
„	צוויק סטאַניסלאַוו	7	„ „
	צוזאַמען	68	טאָגע „

זונטאַג דעם 7־טען אָבענדס האָבען די היגע ציוניסטען געמאַכט אַ פֿערזאַמלונג וועגען דער נאַציאָנאַלע קאַריע. ווי איך האָב געהערט פֿון § 2

היינט וויל מען שוין מאַכען די נאז פאַר שטאָדטישע מאָרנען די טראמוויייען פאַר שטאָדטישע א. ז. וו. זעהט מען דאָך בעשיינפערלאַך ווי מען געהט דערצו, צו מאַכען „אלצדינג" פאַר קהל׳שע איינענטהום! דאָס איז פונקט ווי איינער זאָל זאָגען אַ שטיינער, היות אַזוי ווי מען זעהט דאך ווי אַ מיליאָנערן שענקט אוועק מיליאָנען, איז דאָך אַ סימן, אַז „דער שטראָם פון דער צייט" פיהרט דערצו אַז די קאַפּיטאַליסטען זאָלען ביסלעכווייז אַלץ אוועקשענקען: אָדער צו זאָגען: היות אַזוי ווי דער עלעווייטער באַהן אין ניו־יאָרק פליהט אַלץ ווייטער און ווייטער צו זיך צו, זעהט מען דאָך, אַז מען דאַ־ף נאָר בלייבען זיצען אויף די באַהן, וועט מען סוף־כל־סוף דערלעבען צו קומען אין די שיינע געגענדען פון פלאָרירא.

כאַפּט זשע ניט, ר׳ קרוב! קודם קומט נאָר אַקאָרשט צו דעם באַהן הויף, וועט איהר זעהן, ווי ווייט די „טענדענץ" פון דעם צוג געהט צו זיך צו! איהר וועט זעהן, אַז ווען אייער ציעל איז פלאָרירא. זייט איהר מיט דיעזען באַהן פּראַקטיש גאָר ניט געקומען נעהענטער צו אייער ציעל. וואָס איהר האָט אָבער יאָ אויסגעפיהרט בלייבענדיג אויף דעם באַהן איז דאָס ווייל איהר זייט ניט אַראָפּ פון איהם באַלד ביי משעטהעם סקווער האָט איהר פערשפּאַטינט אַ שיף ו.אָס וואָלט אייך ווירקליך געפיהרט קיין פלאָרירא.

אַזוי איז אויך דאָ; די קאַפּיטאַליסטישע הערשאַפט מעג אייך אפּיל ווער ווייס ווי שנעל פיהרען אויף דעם וועג צו קהל׳שע איינענטהום טו, וועט זי זיך אָבער דע׳מיט אבשטעלען ביי איהר לעצטע סטאַציאָן, לעבען דעם פּריוואַט־איינענטהום פון אַלע אַנדערע אונטערנעהמונגען חוץ אייניגע „פּובליק נוטצינקייטען". און ווען איהר וועט וועלען נעהן צום אמת׳ען סאָציאַליזמוס, צו די איינפיהרונג פון קהל׳שע אין אַלצדינג, וועט איהר זיין פּראַקטיש פּונקט אַזוי ווייט ווי פריהער. אָבער איהר וועט דערווייל פערשפּעטיגען די אייגענע סאָציאַליסטישע שיף.

דריטענס, און דאָס איז [דער עיקר: קהל׳שע איינריכטונגען איז ניט דאָס ציעל פון סאָציאַליזמוס נאָר זיין מיטעל צום צוועק. דער צוועק איז, אַז וואָס עס ווערט בעשאַפען דורך מענשליכע אַרבייט זאָל אַנקומען צו די אַרבייטער. קהל׳שע איינריכטונגען ווילען מיר, ווייל נאָר ביי זיי קענען די אַרבייטער ווערען די בעלי בתים און מאַכען אַז אַלץ וואָס מען מאַכט אין זיי זאָל בלייבען אין זייערע הענד. אַלזאָ, ווען דער סאָציאַליזמוס זאָגט „קהל׳שע" איינענטהום, מיינט ער אַרבייטער איינענטהום. ער מיינט, אַז „קהל"ן זאָל זיין די אַרבייטער קלאַסע. ווען אָבער אימיצער וויל מאַכען געוויסע אונטערנעהמונגען פיר „קהל׳שע", אָבער אַז די אַרבייטער קלאַסע זאָל דורך איהר אייגענע קלאַסען־פּאַרטיי ווערען „קהל" וויל ער ניט דערלאָזען הייסט דאָס, אַז ער וויל מאַבען די אונטערנעהמונגען פאַר איינענטהום פון קאַפּי־טאַליסטישען „קהל". אזא „קהל" קען אָבער זעהר וואויל פיה־ען זיין קהל׳שע איינענטהום אויך אַזוי, אַז וואָס עס ווערט אין דעם בעשאַפען זאָל אוועקגעגעבען ווערען צו די בעלי בתים פון די קאַפּיטאַליסטישען „קהל" און די אַרבייטער זאָלען טאַקי ביי „קהל" זיין ניעדעריגע שקלאַפען און קריגען אַלדע מכות!

פאַרצייטענס אין אטהען זענען די שקלאַפען גופא געווען דאָס קאָ־מוניסטישע איינענטהום פון קהל. אַ סך האָבען די שקלאַפען געוואונען ביי אזא קהל׳שע איינענטהום! פונקט אַזוי פיעל ווי די אַרבייטער פון די רוסישע קאַזיאָנע באַהנען געווינען דערביי, וואָס די באַהנען זענען דאָרטען כלומרשט „פאָלקס"־איינענטהום.

דער עיקר געדאַנק פון דעם היינטיגען סאָציאַליזמוס איז, אַז די אַר־בייטער קלאַסע זאָל ווערען אַ מאַכט און צווינגען די וועלט זי זאָל זיך אַזוי פיהרען, אַז וואָס זיי אַרבייטען אויס זאָל בלייבען זייערעס. און אַ מאַכט וואָס קען צווינגען די וועלט איז נאָר אַן אָרגאַניזירטע מאַכט רופט עס „פּאַרטיי־מאַשין", ווען עס געפעהלט אייך!

און אפּילו ווען דער ווירקליכער סאָציאַליסטישער געדאַנק זאָל זיין אין מיליאָנען קעפּ — און טאַקי שוין פון אַרבייטער — און דער רעוואָ־לוציאָנערער וואונש אין מיליאָנען הערצער — אַזוי לאַנג אָבער ווי דיעזע מיליאָנען פעראייניגען זיך ניט איינצודריקען דיעזען געדאַנק און דיעזען וואונש אין ווירקליכען לעבען אריין — פעראייניגען זיך ניט דאָס צו טהון דורך מאַרשירען אין איין וועג אויף איין סיגנאַל, דורך טהון איין זאַך אויף איין בעשלוס (און דאָס איז דאָך עס די „מאַשין"); אַזוי לאַנג ווי זיי זענען ניט איינגעריייהעט ווי סאָלדאַטען אין אַ קאַמפּף־אַרמיי, וואו עס קאָכט זיך אימער מיט דעם קאַמפּף פיר אויספיהרען דיעזען געדאַנק און דיעזען וואונש — וועט דער געדאַנק פון זיי אייך אויסוועבען, דער וואונש וועט פערלאַשען ווערען, און בלייבען וועט פון זיי לופט, רויך, די לעכער פון קעז אָהן קעז. און ביי די מאַכט אין דער וועלט וועלען בלייבען די אייניגע אָרגאַניזירטע קאַפּיטאַליסטען וואָס זייער אינטערעס איז, אַז דיעזער געדאַנק אין דיעזער וואונש פון די מיליאָנען ניט אָרגאַניזירטע אַרבייטער זאָל ניט אויסגעפיהרט ווערען.

דער ממשות׳דיגער טהייל פון סאָציאַליזמוס, זיין רעכטער עיקר, איז

די ליעבע.

פאַנטאַזיע.

(געווידמעט צו נ. בוזאַנסקי).

צוויי פייערדיגע שווערדען האָבען אַ שיין געטהאָן.

די לופט האָט דורך געשניטען דער ערשטער סקרים פון אַ פערמאַכטען טהויער...

און די ערשטע צוויי וואַנדערער האָבען פערלאָזען זייער גליקליכע היים.

אַ ברייט פעלד האָט זיך פיר זיי צוצויגען פול מיט הונדערטער וועגען, פון אויבען האָט זיך איבער זיי צו שפּרייט אַ שוואַרצע הימעל פול מיט טויזענדער ליכטיגע שטערען.

פערשידענע וועגען האָבען זיך פיר זיי געצויגען, פערשידענע שטערען האָבען איבער זיי געפינקעלט.

נור זיי זענען געבליבען שטעהן פערצווייפעלט.

וואָהין? האָט געפרעגט אַ שטילע פערצווייפעלטע מענערליכע שטימע. הונדערט וועגען זעה איך, טויזענד שטערען לייכטען איבער מיר. און גיין קען איך מעהר ניט ווי אין איין וועג, זעהן און פיהלען קען איך מעהר ניט ווי איין שטערען. און וועלכע וועג איז די גלייכסטע, וועלכער שטערען איז דער ליכטיגסטער ווייס איך ניט? וואָהין!?

און דער ערשטער פערשטיקטער געוויין פול מיט פּראָטעסט און פערצווייפ־לונג האָט דורך געשניטען די לופט.

— —

„נעמט"! האָט פּלוצלינג אויף געציטערט די לופט אַ פעסטע בעפעלענדע שטימע. „נעמט"!

„נור ווייסט ווי צו נעמען, אַלט וואָס איהר זעהט פיר זיך איז אייערס".

ארום איז געוואָרען שטיל, מעהר ניט ווי פיער איילענדע שטרעבענדע טריט האָבען אָן געהויבען צו קלינגען און אָבשטאַרבען אין דער פינסטערער ווייטקייט פון דער נאַכט.

— אומגליקליכע! האָט זיך געהערט הינטערען טויער. זיי בלאָזען פון איין וועג אין דער אַנדערער און קלויבען די שטערען איינציגווייז.

— צו קליין זענען זייערע אויגען צו זעהן אַזוי פיעל שטערען מיט אַמאָהל. צו שלאַף צו זעהן וועלכע וועג איז ווייטער פון האָריזאָנט, צו איינג איז זייער הערץ אריין צו נעמען אין זיך און פיהלען אַזוי פיעל פערשידענע שטראַהלען—האָט גע־זאָגט אַ צווייטע שטים.

— מען מוז זיי העלפען — האָט צערטליך געזאָגט אַ דריטע, מען מוז מאַכען זייערע אויגען אַזוי שטאַרק, אַז זיי זאָלען בעמערקען דעם גאַנצען הימעל שטערען מיט איין מאָהל.

אַז זיי זאָלען דערזעהן דעם וועג וואָס ציהט זיך ווייטער פון האָריזאָנט, וואו עס ציהט זיי, וואָהין זיי בענקען אַזוי פיעל. זיי זאָלען דערזעהן אָט דעם וועג וועלכען זיי זוכען אַזוי פיעל, מען מוז מאַכען זייער הערצער אַזוי ברייט און פיהלענד אַז זיי זאָלען פיהלען דאָס קלענסטען פינקעל פון דאָס קלענסטען שטערענדעל.

— אָבער ווי אַזוי — האָט געפרעגט די ערשטע?

— עס האָט זיך קוים געהערט די דריטע שטימע.

און אַ שטילע צערטליכע בענקענדע מוזיק, אַ מוזיק וואָס וועקט אויף אין הערצען איין טויגע ליעבע אין עווינעם בענקען, צו עטוואָס איין אום בעוואוסטעס גליקליכעס, צו אַ פערגעסענעם גליקליכען חלום. אַ מוזיק וואָס לאַכט און וויינט נור שטיל צערטליך אום בעמערקענדיג. ווי אַ זעפיר אין אַ וואַרימע פינסטערע זומערדיגע נאַכט. ווי אַ קרעכץ פון אַ פערליבטע, האָט אָן געהויבען צו קלינגען אין לופט.

דוד איינהאָרען.

אין קרוין פוילען טראגט זיך די בעוועגונג איבער אויף'ן דארף. די פויערים ברענען מאנאפאלען מיט די רעגירונגס פאפירען.

ווען מען זאל גלויבען די ענגלישע און יאפאנישע צייטונגען, איז דאס גאנצע מיליטער אין מאנדזשוריע צובונטוועט. און אין אזא צייט האט זיך דער רוסישער מיניסטער קאקאווצאוו אויסגעקליבען קיין אויסלאנד נאך מיליארדען. די רוסישע רעגירונג ווייסט וואס מען קלערט וועגען איהר אין אויסלאנד, נאר וואס זאל זי טהון — זי האט ניט מיט וואס צו בעצאהלען די קופאנעס פון די מיליארדישע שטר חובות.

אין מאסקווא האט מען געזאלט, ווי די מאסקווער צייטונגען ברענגען, די טעג הינריכטען 18 רעוואלוציאנערען, צווישען זיי דעם דייטשען אונטערטהאן, שפינערייפאבריקאנט שמידט.

בריעף־קאסטען.

ה. אפאלא, דראהאביטש. מיר האבען די „בייגעלעגטע" קארעספאנדענץ ניט בעקומען.

א פלאקס פאדוואלאטשיסק. איהר מוזט זיך ווענדען אין:

„Książka“, Grodzka 50

אונזערע קארעספאנדען בעטען מיר זיך מעגליכסט מקצר זיין און שרייבענדיג אין זינען האבען, די קארעספאנדענץ זאל קענען אינטערעסירען וויינינגסטענס א גרויסע צאהל לעזער.

די קאפפער פאבריק

ש. & מ. ד. ענגעלהערט אוים נויסאנדעץ

זוכט איינען קאפפער ארבייטער אפפערטע אונטער אבנענאנטע אדרעסע.

די אידישע ארבייטער ביבליאטעק

פון

דער פוילישער סאציאליסטישער פארטיי.

גן־עדן התחתון. פרייז: 2 העלער.
קאוטסקי. די אונאבהענגיגקייט פון פוילען. פרייז: 10 „
פייגענבוים. ווי קומט א יוד צו סאצ.? פרייז: 20 „
א. ווראנסקי. די אידען אין פוילען. פרייז: 10 „
ש. דיקשטיין. פון וואס איינער לעבט. פרייז: 20 „
וואס יעדער ארבייטער דארף וויסען און געדענקען. 30 „
ליעבקנעכט. די וואהרהייט איבער דעם סאצ. 30 „
די ארבייטער רעוואלוציאן. פרייז: 15 „
א. דעמבסקי. סטאניסלאוו קוניצקי. פרייז: 10 „
מ. מיכלזאהן. הערשעל דער שניידער. פרייז: 10 „
לאטארניק. יאראסלאוו דאמבראווסקי. פרייז: 10 „
שפיאן. פרייז: 15 .
לאטארניק. די גרויסע פראנצויזישע רעוואלוציאן. 20
ב. א. י. לורוויג ווארינסקי. פרייז: 20 „
אמ עריקאנער. פיל יפינא פלאסקאוויצקא. פרייז: 10 „
ארבייטער געדיכטע. פרייז: 30 „
ב. א. י. אוגוסט בלאצקי: פרייז: 10 „
א קלארער ענטפער (ביילאגע צום 8־טען נומער „ארבייטער"). פרייז: 15 „
די ארבייטער סאלידאריטעט און דער קאמפף אום דאיין. פרייז: 10 „
פערדינאנד לאסאל. פרייז: 15 „
מ. מיכלזאהן. מאריא קאטציושקא. פרייז: 20 „
ב. פייגענבוים. דער רעכטער וועג. א גיכה וועגען די פוילישע סאציאליסטיש פארטיי און איהרע פארערונגען, אין צוויי טהיילען. פרייז: 80 „

פון „פשעדשוויט" Kraków, Grodzka 50.

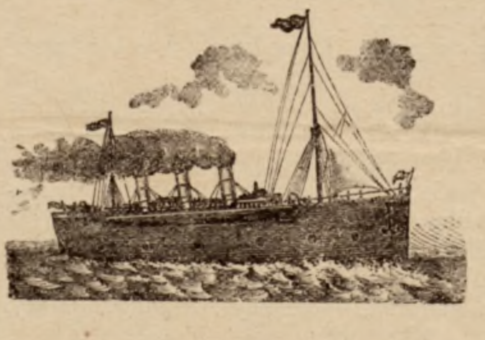

Do Ameryki i Kanady!

przeprawia najtaniej i najlepiej pospiesznymi i pocztowymi, wprost bez żadnego przesiadania z okrętu na okręt:

Generalny agent

M. G. Freudberg, ANTWERPIA 10. Van Leriusstraat (Belgia)

Odjazd do Nowego Yorku co sobotę; do Kanady co 10 dni! Wikt najlepszy, usługa staranna.

Niechaj nikt pierwej nie jedzie za morze, zanim od tej Agencyi nie otrzyma wyjaśnień i cennika, który wysyła się chętnie i darmo.

„טלית פאבריק"

שלמה פרייער טלית פאבריקאנט קאלאמעא

קאמיאנקאגאססע 130.

פערקויפט די פיינסטע קוואליטעטען פון טליתים גדולים וקטנים אויך טיכעל אללער ארט צו זעהר בילליגען פרייזען. די וואהרע ווירד פראמפט אונד צור בעסטען צופריעדענהייט עפעקטואירט. ווער גוטע וואהרע ברויכט, דער ווענדעט זיך צור אביגע פירמא.

Darmo i opłatnie otrzyma każdy mój bogato illustrowany cennik

Instrumentów muzycznych

oraz różnych zabawek

A. Scheuer, Kraków

ulica Grodzka L. 59/6.

Tajny memoryał kuratora warszawskiego Szwarca

w sprawach szkolnych

Cena 1 kor. Cena 1 kor.

Strejk polityczny w Królestwie Polskiem

Cena 2 kor. Cena 2 kor.

Do nabycia we wszystkich księgarniach oraz administracyi „Naprzodu“ i „Przedświtu“ (Kraków, Grodzka 50). Zwracający się wprost do administracyi, nie ponoszą kosztów przesyłki.

איהר נאך ביי טאג, בין איך געגאנגען בעטען א איינלאדונג פֿאר מיר אין נאך עטליכע געגאסען. דער הערר קאנטשקער האט מיר געזאגט, אז עס מעג קומען ווער עס וויל, ער וועט יעדען אריינלאזען. איך בין שוין געווען זעכער אז דער יודען וועט זיין ווארט נישט משנה זיין. איך האב געזאגט נאך עטליכע גענאעען פֿון דער פֿערזאמלונג. עס האט זיי אויך פֿראינטערעסירט; זיי האבען אוועקגעלעגט די ארביט און געגאנגען אויף דער פֿערזאמלונג הערען וואס די נישט געבעטענע יודישע פֿערזארגער וועלען רעדען, אבער ווי מיר זענען צוגעקומען פֿריער נאך איידער די פֿערזאמלונג האט זיך אנגע-פֿאנגען כדי מען זאל נאך קענען נעבען איינלאדונגען האט מען אונז נישט געוואלט אריינלאזען אויף דער פֿערזאמלונג.

וואס איז! דער הערר קארינגרין פֿון טארנאפאל, דער רעדנער פֿון דער פֿערזאמלונג האט זיך שטארק דערשראקען פֿאר די סאציאליסטען. מיר זענען נאך נישט תיכף אוועקגעגאנגען און געוואלט פֿרעגען דעם הערר ציוניסט קאנטשיקער פֿון וועמען ער האט געשפעט און צום נאר געמאכט. פלוצים האט עפים א ציוניסט אויסגעקנאקט 2 שויבען אין די ציוניסטען זענען באלד ארויס מיט שטעקענים און האבען געוואלט שלאגען די איינינע סאציאליסטען נאר זיי האבען זיך אביסעל צוריק געהאלטען.

אויף דער פֿערזאמלונג איז געווען הויכגעשאצט: פועלי ציוניסטען און ציוניסטען סאמי יונגע משרתים׳לעך און א פאר סוחרים 50 פארשוין. און דאס איז נאך א 10 יעהרינגער ארבייט! נאך דער פֿערזאמלונג האבען זיי געמאכט א דעמאנסטראציאן, וועלכע האט אויסגעזעהן ווי א לויה פֿון א קינד, וואס שטארבט פֿאר די 4 וואכען.

א. פֿ.

כראניק.

די חברה קדישה אין באלכוב.

פֿון באלכוב קלאגט מען זיך אין א בריעף צו אונז אויף די דארטיגע חברה קדישה, וועלכער רייסט טון ארימע לייט ארויס די לעטצטע קרוין און נאכהער מאכט זי פֿרעהליכע מלוה מלכות. ווען וועלען מיר יודען שוין פטור ווערען פֿון דער „הייליגער" אינסטיטוציאן!

די סעפעראטיסטישע אפוטרופסים.

מיר לעזען אין לעמבערגער „גלאס ראבאטניטשי" (ארבייטער שטיממע): „מען שרייבט אונז פֿון בראדי: אין דעם זעלבען מאמענט ווען אונזער פארטיי שטרענגט אן אלע איהרע כוחות אין קאמפף אום די וואהל רעפארם, בעשטעהט די ארבייט פֿון די סעפאראטיסטען אין צונויפֿרופֿען פֿערטרויליכע פֿערזאמלונגען, אויף וועלכע זיי „פֿער-ניכטען" אונזער פארטיי. עס איז זיי נישט געלונגען צו בעהערשען אונזערע פֿראיינען, זענען זיי זיך אזויער נאך נוקס. לאמיר זיך צוקוקען נעהנטער צו די פערשוינען, וועלכע פֿיהרען אן די סעפאראטיסטישע בעוועגונג אין בראדי, וועלכע פֿערשפרייטען אין די צייטונגען ליגענס איבער זייערע כלומר׳שט שטארקע ארגאניזאציאנען. די ערשטע פֿידעל שפיעלט הערר ד. ה., וועלכער האט אויף דעם סעפאראטיסטישען קאנגרעס רע-פרעזענטירט זיך זעלבסט. דאס אינדיווידיואום איז מיט צוויי יאהר צוריק צוליעב מיאוסע מעשות אויסגעשלאסען געווארען פֿון אונזער פארטיי, פֿאריגעס יאהר מיט גרויסע צרות ווידער אריינגעטראטען און איצט ווידער אויסגעשלאסען.

דער צווייטער אפוטרופס איז א שניידער-מייסטער הערר ז. ש. דער מאן האט קיינמאל צו דער פארטיי נישט אנגעהערט. ער איז וואהרשיינליך דעריבער צוגע-טראטען צו די סעפאראטיסטען, כדי צו בעקומען דארט א עהרען שטעלע.

דער דריטער עקזעמפלאר איז א שניידער געהילפֿע, הערר פֿ. ס. ער איז געווען איינער פֿון די סטרייקברעכער, צוליעב וועמען די שניידער האבען געמוזט אויפֿהערען צו סטרייקען.

ניט נור אבער די דריי געהערען צו דער חברה. זי האט נאך א פֿיערטען בכבוד׳יגען מיטגליעד. דאס איז דער אקאדעמיקער י. ל. ביז ניטלאנג א ציוניסט און איצט א יודיש-נאציאנאלער-סאצ. דעמאקראטישער לייטעל. ער האט נאך אליין קיין רעכטען בעגריעף ניט וואס איז סאציאליזמוס, דער פֿאר האלט ער שוין אין איין ריידען, אז פ. פ. ס. איז „נאציאנאליסטיש".

דאס זענען די פֿיהרער פֿון אונזערע סעפאראטיסטען; די נוטצעי, וועלכע מען קען האבען פֿון אזעלכע פֿיהרער, וועלין די בעפאראטיסטען אליין דערפֿיהלען, עס איז זיי ניטא וואס צו מקנא זיין".

דער סעפאראטיסטען-שלעפער אין פשעמישל.

נאך מיט א פאר וואכען צוריק האבען מיר געלייענט אין דעם סעפערא-טיסטישען „סאצ. דעמאקראט" מיט גרויסע אותיות א הודעה וועגען דעם פארטראג פֿון הערר העגריק גראססמאן אין פשעמישל. מיר האבען פֿארגעפֿיהלט, אז עס וועט איהם דארט געהן ניט איבריג, ווייל די סעפעראטיסטען האבען צו פשעמישל קיין גליק ניט. דארט האט געזאלט זיין, ווי עס איז בעקאנט זייער קאנגרעס, זענען אבער אין דעם לעצטען מאמענט אלע זייערע אנהענגער צוריק אריין געטראטען אין אונזער פארטיי. די סעפעראטיסטען האבען געמוזט וואנדערן מיט׳ן קאנגרעס קיין לעמבערג. ווי מען האט זיי דארט אויפֿגענומען, ווייסען שוין די לעזער, נור ניט דאס זענען מיר אויסען. אין עטליכע טעג ארום לעז איך א איכה אין „סאצ. דעמאקראט". הערר גראססמאן קלאגט זיך אויף אונזערס פשעמישלער געגאסען און גיט איבער דעם פֿאקט דער... געשיכטע. אז ער שרייט — האבען מיר געטראכט — מסתמא טהוט איהם וועה. מיר האבען נאך נישט קיין קארעספאדענץ פֿון פשעמישל איבער דער „היסטארישער" פאסירונג, האטש, מיר זאגען עס גאנץ אפֿען, פֿאר אונז איז די זאך גאנץ קלאר: מיט הערר גראסס-מאנען, וועלכער האט געמאכט א תל פֿון עטליכע יודישע ארגאניזאציעס, איז ניטא וואס צו דיסקוטירען. איהם דארף מען בעקעמפֿען. מיר פֿערשטעהן נאך א דיס-קוסיאן מיט אנ׳ארבייטער, וועלכער קען עס טהון פֿון אונוויסענהייט. — אבער הערר גראססמאן ווייס וואס ער טהוט און איז דערפֿאר פֿעראנטווארטליך. מיר וועלען דעריבער פֿון „גלאס פשעמיסקי" (פשעמישלער שטיממע) נור ציטירען די פֿאקטישע בעשרייבונג פֿון דער פאסירונג אהן דעם, לויט אונזער מיינונג, גאנץ איבריגען פירוש. מיר לעזען דארט: „מיר האבען בעשלאסען געהן אויף דעם פֿארטראג פֿון פ. גראסמאן, כדי איהם אויספֿייפֿען, ווען עס וועט זיך ווייזען אויף דער בימה, אבער מיר האבען גאר ניט גע-האט בדעה ניט צו לאזען צום פֿארטראג, פֿארקעהרט מיר האבען איהם געוואלט רוהיג אויסהערען און נאכהער מיט איהם דיסקוטירען.

איז אבער אנדערש געשעהען צוליעב דער פראוואקאציאן פֿון עטליכע פערשוינען, וועלכע זענען נאך גאר ניט לאנג געזעסען אויף די שוהל-בענק. ווען מיר האבען געוואלט אריין אין זאל האבען די יונגע לייטלאך גענומען שרייען, אז די ארבייטער, וואס גע-הערען צו דער פוילישער סאצ. דעמאקראטישער פארטיי, האבען נאכגעמאכט די איינ-טריטס קארטען און ווילען דורך אזא בעטריעגערישען אופֿן אריין אין זאל. דעם בלבול האבען זיי געווארפֿען אויף די גאנצע מאסע ארבייטער, פֿון וועלכע יעדער האט גע-האט א ווירקליכען, ארינטליך געקויפֿטען בילעט. מיר זענען געווען א ערך פֿון 200. עס האט אנגעהויבען צו קאכען און זיעדען. ניט קוקענדיג אויף דעם פראטעסט פֿון די יונגלאך, זענען מיר אריין אין זאל. דא אבער האבען אונז עטליכע יוגענדליכע בעגע-גענט מיט דעם אויפֿרוף: חוליגאנעס, שווארצע באנדע. עס האט שוין נאטירליך ניט געקענט זיין קיין רעדע פֿון דעם פֿארטראג". דער ערשטער ערפֿאלג פֿון דער פאסירונג איז געווען, אז] ה. גראססמאן פֿאהרט שוין ווייטער שטיל, אהן הודעות מיט גרויסע אותיות.

וואס אנבעלאנגט דעם משפט פֿון דער געשיכטע, מיט וועלכע ער סטראשעט אונז, זענען מיר זיכער, אז די געשיכטע וועט זיך מיט אזוינע ברואים ווי ה. גראסס-מאן מיט זיינע מעשים ניט בעשעפֿטיגען. ער גלויבט זעהט אוים אליין ניט אין דעם און האט זיך דערווייל געווענדעט צו דעם בעקאנטען גאליציאנער פאליטישען באנדיט: ברייטער. נור וועגען דעם א צווייטען מאל.

די רעוואלציאנערע בעוועגונג אין רוסלאנד

און אין רוסיש-פוילען.

גען. דאשינסקי האט פֿערעפֿענטליכט אין „נאפשוד" אנ׳אפֿענעם בריעף צום צענטראלען ארבייטער קאמיטעט פֿון פ. פ. ס. אין רוסיש-פוילען, אין וועלכען ער ווייזט אויף, אז דער גענעראל סטרייק האט געשפיעלט א גרויסע ראליע אין דער רעוואלוציאן אין רוסיש-פוילען אנפֿאנגס, ווייל ער האט אויפֿגעוועקט און רעוואלוציאניזירט דאס פראלעטאריאט. איצט אבער איז שוין דער גענעראלסטרייק איבריג און זאגאר שעדליך, ווייל ער שעפּט אוים די קרעפטען פֿ׳ן דער געזעלשאפֿט, ניט שאדענדיג גאר און גאר דער רעגירונג. מען דארף, ענדיגט ער, פֿערניכטען די מאכט פֿון דער רוסישער רעגירונג אין פוילען מאראל און מאטעריעל און ניט פֿערגעסען, אז דער הויפט ציעל פֿון דער רעוואלוציאן אין רוסיש פוילען איז: די פֿאלע אונאבהענגיגקייט.

און אין רוסלאנד הערשט דערווייל די גרוילי‍כסטע רעאקציאן. די ארעסטען הערען ניט אויף, די פרעסע ווערט געדריקט ווי אין די גוטע אלטע צייטען, דעם טערמין פֿון די וואהלען אין דער דומא רוקט מען אב אלס ווייטער. אויף דעם האט זעהר פֿיעל געווירקט דער „זיעג" פֿון דער רעגירונג אין מאסקווא. די רעגירונג פֿיהלט זיך זייט דאן אן זיכערער. זי האט קען מען זאגען דורכגעלעבט א קריזיס, א צייט, ווען זי האט ריזיקירט אום איהר גאנצע עקזיסטענץ. איצט איז די געפֿאהר פֿאר איהר שוין פֿערביי. אין רוס-לאנד איז נאך וואייט ניט רוהיג. אין ליפֿלאנד צב: דויערט די רעוואלוציאן אהן ענדערונג ווייטער. האטש עס איז לייכט פֿארצוזעהען, אז זי וועט דארט אין גיכען דערדריקט ווערען. דער אויפֿשטאנד איז דארט אויסגעצייכענט ארגאניזירט. פֿון קאווקאז זענען ניטא קיין נעניע ידיעות. קלאר איז אבער, אז דארט זענען די רעוואלוציאנערען תקיף. זאגאר לויט דער אפֿיציעלער רוסישער דעפעשע איז קאווקאז ווי אבגעשניטען פֿון רוסלאנד.

ראסטאוו אויף דעם טייך דאן איז לויט די אפֿיציעלע דעפעשען שוין „איינגענומען".